

Suðuroyarsiglingin - afturvendandi mál

Oddagrein

NEYVAN eru tað mong mál í Føroyum øll hesi seinastu mongu árin, sum hava fingið so nógv og drúgv umrøðu við jøvnum millumbili sum eitt nú sjúkr áhúsmálið og Suðursiglingin. Felags fyr hesi mál er eitt stríð ella ein træta millum ymsar par tar av landinum.

NÚ landsstýrið hevur gjørt av at selja Teistan er Suðuroyarsiglingin aftur komin ímiðdepin. Avgerðin hjá landsstýrismanninum hevur skapt ikki sær t av ørkymlan millum ikki minst suður oyingar, sum væl skiljandi stóra fyri øllum tiltøkum, sum vilja skilja ein flutningsmøguleikar til restina av landinum.

VIT skilja væl suðuroyingar, at teir í slíkum føri leypa upp frá, tí henda siglingin er ein livsærð til og frá hesum litla oyggja samfelag. Og tað skal eingin ivi vera um, at vit meta siglingina sum eina landsuppáv. A t suðuroyingar eru í eini geografiskari støðu, at teir liggja so langt frá megnoknum, kann ikki í verða teimum til last. Tað má tí vera ein uppgáva hjá okkum øllum at vera við til at tryggja suðuroyingum best hugsandi flutningsumstøður. Suðuroyarsiglingin er kanska meira enn nógv arðar ein solidarisk uppgáva fyri øll

HVUSSU er støðan so nú! Jú avgerð skal nú takast um eina nýggja loysn fyri bæði Suðuroyarsigling og uttanlandssigling. Tað kann í fyrstu atleggja sýnast skeivt at tengja hesar báðar r utur saman, tí tær tæna fullkomiliga hvør sínum endamáli. Men tað hevur ikki verið nakar trupulleiki higartil, tí tvey skip hava verið tøk. Nú anna er selt stungur spur ningerin seg upp um, hvussu best verður skipað í framtíðini á hesum báðum rutum og helst soleiðis, at broytingin ikki verður til tað verra men heldur til tað betra.

UPPSKOTINI eru fleiri og eitt teirra er at keypa nýtt og størri skip, sum skal røkja báðar ruturnar. Í fyrstu atleggja kann hetta sýnast bur turvið og at úrslitið verður, at sambandið til Suðuroyna verður verri. Hinvegin eru tað tvey, sum siga, at henda loysn er skilagð, tí hon bæði gevur suðuroyingum betri skip og betri samband samstíðis sum hon loysir knútin á uttanlandssiglingini, har tørvur eisini er á størri og betri skipi.

SUM skilst, so verður munandi betri samband sunnu- og friggjadag umframt at ferðafólk fara a at kunna kenna seg betri umboð á hesum nýggja fari. Loysnin fer at bæta rakstrarútreiðslurnar hjá SL 8 mill. kr. og tað kundi verið ein uppgáva hjá Suðuroyartingmonnum at syrgt fyri, at hesar mill. kr. vörðu brúktar til eyskátur ar mitt í viku. Vansin við hesi loysn er so tann, at suðuroyingar ein dag um vikuna, tvs. leygdag missa høvudsferjuna og mugu fara lara sær lynda við einum minni skipi. Vit eru ikki fôr fyri at taka dagar ímillum, hvør loysn er tann besta. Hetta má vera ein uppgáva hjá politikarunum saman við brúkarunum sjálvandi. Og tað ikki minst suðuroyingum

VIT skulu heldur ikki gloyma, at verður talan um eina oljuvinnu í Føroyum, so kann væl vera, at tað vera feroyingar, ið bógva noðranferðs og annars tær mongu tænastryfritøkur, sum koma at lata vörur og tænastr til eina komandi oljuvinnu, ið far a at hava tørv á eini góðari flutningsleið

APROPOS Suðuroyarsigling. Tað er ikki bara tos um skip. Minst líka stóran tyding hevur tað at skipini sigla til tíðina, og her haltar í størum, tí tað kemur næstan ikki fyri, at Teistin ikki fer rættstundis a stað. Hetta er ikki fyri at brigað manning umboðnakað, men heldur tí sannroynd, at tær umstøður, ið eru orsøkin til hetta, mugu br oystast. Latið okkum nú fáa eina fyrri suðuroyingar skilabestu loysn men samstíðis royndu at fáa Skotlandssiglingina í fasta legu. Suðuroyggin kann sum komandi oljuvinnu fáa stóra nyttu av júst Skotlandssiglingini, so tað er ikki bur turvið at meta heesar báðar farleiðir undir einum, nú just ein betri í Suðuroyarsigling og ein betri í Skotlandssigling er a nóturligir partar av eini og somu sök. Men framtíð av øllum er hetta eitt mál fyri suðuroyingar

Sosialurin

Til Føroya Løgting og Føroya Landsstýri:

Klaksvíkin og Norðoyggjar mótmæla nú

harðligu viðferðini, ið givin verður økinum!

Føroya Landsstýri og Løgting eru nú farin um mark við utpiningini av útjaðaranum. Kommunur, vinnulívið, norðingar og klaksvíkingar annars hava nú tosað um støðuna og vilja steðga á.

Orsøkin til skrivið, er álvarsama og áhaldandi miðsavnin av føroyska samfelagnum. - Eftir versnandi arbeiðs- og livilíkindir hjá borgarunum í útjaðaranum nú í mong ár, eru vit komin hagar, at vit fara ikki at flyta okkum longur.

Ungdomurin hevur kent seg noyddan at flyta til høvudsstaðarøkið, ið teim mongu almennu stovnunum og ótalmaðari almennari nýtslu, sum útjaðarin má gjalda dyrt fyri. Eldra ættarliðið situr eftir. Úrslitið er eitt stírvíð og óvirknið samfelag.

Henda skipaða avtofting hevur í ólukkumát gjørt enda á Sandoynni og Suðuroynni, hesi øki, ið áður vóru livandi og gevandi.

Ferðasambandið til útjaðaran

Eitt av fesu dómum er at leggja 12% prishækkingin av ferðakostnaðinum millum oyggjar. - Ein beinleiðis eyka-útjaðarakattur.

Hetta dýrkar: - har fólk hava brúk fyri almennum tenastum - flestu í miðøkinum - har skulaunddómur skal flytast við ferðamannaskipunum

- og ger tað óliviligt hjá vinnulivi okkara.

Fyri at visa á, hvussu álvarsliga prishækkingin ávirkar, kann gevast dømi frá einum av okkara virkjum, har útreiðslubyrðan økst við 100 túsund krónum.

Samstundis veit eingin okkara, nær siglt verður, tí øttar veðrið, kemur ólag, á siglingina, og tænanastan fer

fyrí bakka.

Hetta ger:

- at eingin okkara kennir seg tryggan

- ferða- og fremmandafólk (turistar) vilja ikki vita av økinum

- fyrirtakssemi (initiatiivið) fer fyrí bakka.

Túratalið og tíðarintervallið, har siglt verður, er eisini lækkað katastrofalt. - T.d. er eingin sigling eftir nátturda.

Tosað verður bæði á tingi og á Strandferðsluni um »at fáa skil á Aberdeenleiðini«.

- Okkara krav er, at politikarar og embættsfólk seta sær fyrí at fáa skil á Leirvíksfjarðarleiðini!

Kappingaravlagning í vinnulivinum

Tað, ið nevnt er omanfyri, sýnir greitt, at álvarsleg kappingaravlagning fer fram í samfelagnum:

- kostnaðarmikil og tíðarspillandi biðing (útrokning fyrirliggur)

- vónleyst at leggja arbeiðið tilrættis í nútímans rakstri

Útjaðarin er framleiðslu- og útlutningsøki burturav. Tað er ikki tøvandi arbeiðssemi, evni- ella vinnuætlanir, ið tekur livsgrundarlagið undan okkum, men áhaldandi øktur almennur yvirbygningur, sum vinnulívið og útjaðarin í seinasta enda rindar fyrí fyri.

Hetta verður ikki framhaldandi góðtikið.

Skúlapolitikkur

Seinastu mongu árinu eru royndir gjørdar at taka grundarlagið undan hægri skúlum her.

Feskasta dømi í hesum er, at burtur úr eini heild í skúlapolitikkinum sigurtingið og landsstýrið nú, at »ætlanir eru um at leggja HF skúlan í Klaksvík niður«.

Hetta er tann HF-skúli,

ið best samsvarar ætlanunum við hesi skipan.

Hetta eru týðulig tekin um, hvussu litið útjaðaraøki verður virt, og hvussu lættir útjaðarapolitikararnir eru at handfara hjá miðsavninargvaldinum, og hvussu lættkeyptir teir eru.

HF-skúlin hevur yvir fyrí lóggevandi myndugleikunum vist á, at Klaksvíkar HF-skúli er biligari at reka. Víst verður til bræv teirra.

Sjúkrahúsmálið

Klaksvíkar Sjúkrahús hevur - sammett við hini sjúkráhúsin - mist jättanir, hóast virkislogin hevur verið høgur.

Vit vilja gera vart við tað álvarsama í, at útjaðarapolitikarar bert standa og hyggja at, meðan mogleikarnir í livs- og virkisgrundarlagnum verða tiknir undan okkum.

Sparið, har nakað er at spara

Sum ein eini gevandi partur av føroyska samfelagnum, vilja vit gera vart við, at vit eru komin hagar, at farið verður ikki longur eftir hali.

Núsitandi samgonga hevur sett sær fyrí at spara, og tað er rætt, men at tað, sum vanligu hagar hent, hendir eisini nú, at »útjaðarin ber sparingarnar«.

Tað, sum nú má henda, er:

- at skerjingarnar verða framdar, har illogurnar eru

- at almennir raksturir eru

- at útjaðarapolitikararnir vakna og siggja, hvussu álvarsleg veruliga støðan er

- at friður verður hjá útjaðaranum at virka og liva.

Fyri bert at enda við nokrum fáum dómum, sum ger støðuna verri og óliviligari hjá útjaðaranum:

- munandi lægri inntøkur pr. íbúgva

- verri kappingarføri fyri

vinnulívið

- dýrari at ferðast til almennar stovnar (tí fáa almennir stovnar alt ov góðan frið)

- versnandi ferðasamband - dýrkandi ferðaseðlaprísir

- dýrari at ringja til almennar stovnar

- verri telefonnet (millum annað vónaligir mogleikar á internetinum)

- høvudsstaðarøkið fer við so gott sum øllum studningum til mentanarlívið (útjaðarin eigur størri lut).

Hetta brævið er ikki bert bræv frá Klaksvíkar Býráði, men frá kommununum í Norðoyggjum, vinnulivinum, mentanar- og ítróttarfeløgnum.

Allur útjaðarin er illa fyrí, fólkatalið hevur verið álvarsliga fallandi bæði í Suðuroynni, Sandoynni, Vágoyinni, Eysturoynni, Norðstreymi og í Norðoyggjum seinastu tvey árin, og bert í hesum økjum.

Vit hava nú sett okkum fyrí, at her skal steðgast við framhaldandi niðurlagning av útjaðaraøkinum, og at landspolitikarar skulu nú siggja álvarsami í eyguni og fara til verka.

Vegna kommunurnar, vinnulívið, mentanar- og ítróttarlívið í Norðoyggjum.

Klaksvíkar Kommuna

Jógvan við Keldu

Hvannasunds Kommuna

Magnus Justesen

Viðareidis Kommuna

Jógvan Nybo

Kunoyar Kommuna

Heini O. Heinesen

Húsar Kommuna

Sólarn Isaksen

Mikladals Kommuna

Herfríð Sørensen

Fugloyar Kommuna

Jóannes Christiansen

Svínoyar Kommuna

Jógvan E. á Geilmi

sosialurin - 5 ferðir um vikuna